

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ БОСИЛЕГРАД ЗА 2024.ГОДИНУ

За доношење Одлуке о буџету општине Босилеград за 2024. годину, правни основ садржан је у члану 43. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/14, 68/15-др.закон и 103/2015, 99/2016 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019 , 149/2020 и 118/2021, 138/2022 и 92/2023), члану 32. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, број 129/2007 и 83/2014 – др. Закон, 101/2016- др закон и 47/2018 и 111/2021- др.закон) и члану 39. став 1. тачка 2. Статута општине **Босилеград** („Службени гласник града Враћа“, број 3/19), којима је прописано да Скупштина јединице локалне самоуправе доноси Одлуку о буџету локалне власти.

Финансирање надлежности јединица локалне самоуправе је уређено и следећим системским законима:

- Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/14, 68/15-др.закон и 103/2015, 99/2016 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019 , 149/2020 и 118/2021, 138/2022 и 92/2023)

- Закон о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, број 62/2006,47/2011,93/2012,99/2013- усклађени дин.изн., 125/2014- усклађени дин. Изн.,89/2018- усклађени дин. Изн.,95/2018-др закон, 86/2019- усклађени дин. Изн.,126/2020 усклађени дин. Изн., 99/2021- усклађени дин. Изн. И 111/2021- др.закон)

- Закон о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, број 129/2007 и 83/2014 – др. Закон, 101/2016- др закон и 47/2018 и 111/2021- др.закон);

- Закон о порезу на имовину („Сл. гласник РС“, број 26/01,“ Сл лист СРЈ“, бр 42/2002-одлука СУС и „Сл гласник РС 80/2002,80/2002- др.закон, 135/2004, 61/2007,5/2009,101/2010,24/2011,78/2011,57/2012- одлука УС, 47/2013,68/2014- др.закон 95/2018, 99/2018-одлука УС, 86/2019 и 144/2020)

као и осталим пореским прописима, на основу којих се врши финансирање јавне потрошње (порез на зараде, порез на доходак и друго), посебним законима и општинским одлукама које регулишу наплату појединих јавних прихода и примања.

Локална самоуправа је у обавези да примењује Закон о буџетском систему, који на јединствен начин уређује припрему доношење и извршавање буџета локалне власти.

Приликом припреме и извршења буџета морају се поштовати принципи фискалне одговорности, економичности, ефективности, јавности, потпуности, тачности и јединствене буџетске класификације. Јединственост буџетске класификације остварује се у складу са Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем. Примена Правилника је обавезна, како за буџете општина и градова, тако и за њихове директне и индиректне кориснике. Ове класификације користе се за финансијске извештаје и све евиденције.

II. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРИХОДА И ПРИМАЊА И РАСХОДА И ИЗДАТАКА

Буџет представља свеобухватан план прихода и примања и план расхода и издатака јединице локалне самоуправе.

ПРОПИСИ КОЈИМА ЈЕ УТВРЂЕН ОСНОВ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ЈАВНИХ ПРИХОДА

Обезбеђивање средстава јединицама локалне самоуправе за обављање изворних и поверених послова, уређено је Законом о финансирању локалне самоуправе - Закон о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, број 62/2006,47/2011,93/2012,99/2013- усклађени дин.изн., 125/2014- усклађени дин. Изн.,89/2018- усклађени дин. Изн.,95/2018-др закон, 86/2019- усклађени дин. Изн.,126/2020 усклађени дин. Изн., 99/2021- усклађени дин. Изн. И 111/2021- др.закон)

као и чланом 25. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/14, 68/15-др.закон и 103/2015, 99/2016 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022 и 92/2023)

А. Законом о финансирању локалне самоуправе у члану 6. прецизирано је да јединице локалне самоуправе припадају **изворни приходи** остварени на њеној територији и то:

1. порез на имовину, осим пореза на пренос апсолутних права и пореза на наслеђе и поклон;
2. локалне административне таксе;
3. локалне комуналне таксе;
4. боравишна такса;
5. накнада за коришћење јавних добара у складу са законом;
6. концесиона накнада;
7. друге накнаде у складу са законом;
8. приходи од новчаних казни изречених у прекршајном поступку за прекршаје прописане актом скупштине јединице локалне самоуправе, као и одузета имовинска корист у том поступку;
9. приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у својини Републике Србије, које користи јединица локалне самоуправе, односно органи и организације јединице локалне самоуправе и индиректни корисници њеног буџета;
10. приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности и покретних ствари у својини јединице локалне самоуправе;
11. приходи од продаје услуга корисника средстава буџета јединица локалне самоуправе чије је пружање уговорено са физичким и правним лицима;
12. приходи од камата на средства буџета јединице локалне самоуправе;
13. приходи по основу донација јединици локалне самоуправе;
14. приходи по основу самодоприноса;

Стопе изворних прихода, као и начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада утврђује Скупштина јединице локалне самоуправе својом одлуком, у складу са законом.

Б. Уступљени приходи су они приходи, чија се основица и стопа, односно начин и мерила за утврђивање висине износа утврђују законом, а приход остварен на територији јединице локалне самоуправе се уступа, у целини или делимично, тој јединици локалне самоуправе.

Уступљени приходи су:

Приходи од уступљених пореза, и то:

- порез на доходак грађана (на приходе од пољопривреде и шумарства, самосталне делатности, непокретности, давања у закуп покретних ствари, осигурања лица, 80% од пореза на зараде и остали приходи у складу са законом);
- порез на наслеђе и поклон;
- порез на пренос апсолутних права.

Република уступа јединици локалне самоуправе приходе од накнада остварених на територији јединице локалне самоуправе у складу са посебним законима.

В. Трансфери су регулисани члановима 37. до 48. Закона о финансирању локалне самоуправе. Годишњи износ **укупног ненаменског трансфера** који се расподељује јединицама локалне самоуправе је обрачунска категорија и износи 1,7 % оствареног домаћег бруто производа, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

У оквиру укупног ненаменског трансфера утврђују се потребни износи, по јединици локалне самоуправе, општег трансфера, трансфера за уједначавање, компензационог трансфера и трансфера солидарности.

Појединачно утврђивање висине **општег трансфера** дефинише се на бази општих и јединствених критеријума који се односе на:

- број становника,
- површину територије,
- број одељења у основном образовању,
- број објеката у основном образовању,

- број одељења и број објеката у средњем образовању,
- број деце која су обухваћена непосредном дечијом заштитом и
- број објеката у дечијој заштити.

Право на **трансфер за уједначавање** има јединица локалне самоуправе чији је процењени износ прихода од пореза по становнику за годину за коју се доноси буџет мањи од 90% од процењеног просечног прихода по становнику од уступљених пореза у свим општинама у Републици, без градива.

Компензациони трансфер је део укупног ненаменског трансфера којим се надомешта део изгубљених прихода настао по основу промене републичких пореских прописа, који није надомештен другим приходима.

Трансфер солидарности је део укупног ненаменског трансфера који се утврђује на основу степена развијености према јединственој листи развијености јединица локалне самоуправе у складу са законом којим се утврђује регионални развој.

Укупни ненаменски трансфери јединицама локалне самоуправе утврђују се једном годишње Законом о буџету Републике Србије. Упутством за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024.годину и пројекција за 2025. и 2026.годину које је донело Министарство финансија Републике Србије прописано је да ненаменске трансфере јединице локалне самоуправе треба да планирају у истом износу који је био опредељен Законом о буџету Републике Србије за 2023.годину којим је Општини Босилеград на име ненаменског трансфера опредељено 255 927 649,00 динара.

ПРОПИСИ КОЈИМА ЈЕ УТВРЂЕН ОСНОВ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ИЗДАТАКА

Правни основ за планирање и финансирање расхода и издатака утврђених Одлуком о буџету општине Босилеград за 2022. годину, чине:

- Закон о буџетском систему („Сл. гласник РС“, број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/14, 68/15-др.закон и 103/2015, 99/2016 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019 , 149/2020 и 118/2021, 138/2022 и 92/2023)

- Закон о локалној самоуправи - Закон о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, број 129/2007 и 83/2014 – др. Закон, 101/2016- др закон и 47/2018 и 111/2021- др.закон);

- Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник Републике Србије“, број 34/01, 62/06- др.закон, 63/06 –испр. др.закон, 116/2008, 92/2011, 99/2011 –др. закон, 10/2013, 55/2013 и 99/14 21/2016 и др. закон);

Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („ Сл. гласник“ број 44/08- пречишћен текст и 2/12, 113/2017 др закон, 23/2018, 95/2018- др закон 86/2019- др закон,157/2020- др. Закон и 123/2021- др.)

Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („ Сл. гласник“ број 44/01... 58/14,113/2017 др закон, 95/2018- др закон 86/2019- др закон др. 157/2020-др закон, 19/2021,48/2021 и 123/2021- др закон);

- Закон о финансирању политичких активности („Службени гласник Републике Србије“ 43/2011 и123/2014 и 88/2019);

- Закон о јавном дугу („Службени гласник Републике Србије“, број 61/05, 107/2009, 78/2011,68/15,95/18,91/19 и 149/2020);

- Закон о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, број 91/2019.);

- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник Републике Србије“, број 62/2006, и 41/2009,112/15,80/17,95/18 –др закон);

- Закон о туризму („Службени гласник Републике Србије“, 17/2019);

- Закон о приватизацији („Службени гласник Републике Србије“, број 83/2014,46/15, 112/15 и 20/2016);

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09...145/2014,...9/2020);

- Закон о комуналним делатностима („Сл. гласник РС“, број 88/2011, 104/2016 и 95/2018);

Закон о јавним предузећима („Сл. гласник РС“, број 119/2012, 116/2013, и 44/2014 –др.закон ,15/16 и 88/19

Закон о јавним путевима („Сл. гласник РС“, број 101/2005, 123/2007, 101/2011, 93/2012 и 104/2013);

Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Сл. гласник РС, број 41/09, 53/2010, 101/2011, 32/2013 – ОУС, 55/20149/2016 - одлука УС, 24/2018, 41/2018, 41/2018 – др закон, 87/2018, 23/2019 и 128/2020 –др закон)

- Закон о заштити животне средине („Службени гласник Републике Србије“, број 135/04, 36/09 и 72/09- др.закон и 43/2011-одлука УС,76/18,95/18-др закон);

- Закон о јавним службама („Сл. гласник РС“, број 42/91, ...83/2014-др.закон);

- Закон о култури („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09,13/16, 30/16испр 6/20.);

- Закон о библиотечко-информативној делатности („Сл. гласник РС“, број 52/2011);
- Закон о социјалној заштити („Сл. гласник РС“, број 24/2011);
- Закон о здравственој заштити („Службени гласник Републике Србије“, 25/2019) ;
- Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“, број 88/17, 27/18, 10/19 и 6/20.);
- Закон о предшколском васпитању и образовању („Сл. гласник РС“, број 18/2010, 95/18 10/19);
- Закон о средњој школи („Службени гласник Републике Србије“, број 50/92, 53/93, 67/90, ... 55/2013...6/2020);
- Закон о спорту („Сл. гласник РС“, број 10/2016)
- Закон о удружењима („Службени гласник Републике Србије“, број 51/09 и 99/2011- др. Закон и 44/2018- др закон,)
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник Републике Србије“, број 111/2009)
- Закон о ванредним ситуацијама („Службени гласник Републике Србије“, број 111/2009, 99/2011 и 93/2012)

На основу горе наведених закона, као и пратећих подзаконских аката, Општина Босилеград је донела низ одлука, којима се регулише делокруг рада, као и начин финансирања органа и организација Општине, установа јавних служби, фондова, као и финансирање појединачних програма на основу појединачних закона.

III. ОСНОВНЕ МАКРОЕКОНОМСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ БОСИЛЕГРАД ЗА 2024. ГОДИНУ

A. Министар финансија донео је 24. јула 2023. године Упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину.

Упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину. садржи смернице и методологију израде буџета локалне власти, методологију израде предлога финансијског плана корисника буџета локалне власти, као и основне макроекономске показатеље за Републику Србију за 2024, 2025 и 2026. годину.

Макроекономски показатељи прописани у Упутству министра финансија су основа коју треба да користе буџетски корисници за припрему предлога финансијских планова.

У својим одлукама о буџету за 2024. годину, локална власт масу средстава за плате за 2024. годину треба да планира у складу са одредбама Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину (септембарска зарада 2023) увећана за у складу са одредбама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/14, 68/15-др. закон и 103/2015, 99/2016 113/2017, 95/2018 и 31/2019 72/19 и 149/2020 и 118/2021, 138/2022 и 92/2023);

Планирање масе средстава за плате у одлукама о буџету за 2024. годину

Локална власт у 2024. години може планирати укупна средства потребна за исплату плата запослених које се финансирају из буџета локалне власти, тако да масу средстава за исплату плата планирају на нивоу исплаћених плата у 2023. години, а највише до дозвољеног нивоа за исплату у складу са чланом 40. Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину

Као и у претходним годинама, и у буџетској 2024. години, не треба планирати обрачун и исплату божићних, годишњих и других врста награда и бонуса предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава локалне власти, осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли.

Група конта 42 – Коришћење услуга и роба. У оквиру групе конта која се односе на куповину роба и услуга, потребно је учинити максималне напоре и остварити уштеде у односу на средства планирана за ове намене у 2022. години. Уштеде у оквиру групе конта 42 треба планирати тако да се не угрози извршавање сталних трошкова (421 – Стални трошкови).

Поред тога, средства, пре свега на економској класификацији 423-Услуге по уговору треба планирати у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, којим је уређено смањење других сталних примања.

Накнаде за рад председника и чланова комисија и других сталних и привремених радних тела у јавном сектору не могу се повећавати у 2024.години.

Одлуком о буџету за 2024. годину задужени су надлежни органи и корисници јавних средстава да преиспитају потребу постојања и висину накнада из става 1. овог члана, ради смањења издатака по овом основу, и у том циљу иницирају измене општих и других аката којима је уређено плаћање ових накнада.

Група конта 45 - Субвенције и група конта 62 - Набавка финансијске имовине. У оквиру субвенција и буџетских кредита неопходно је преиспитати све програме по основу којих се додељују субвенције и буџетски кредити, с обзиром на то да даље мере фискалне консолидације подразумевају рационално коришћење средстава субвенција и буџетских кредита. Приликом планирања средстава за субвенције и њихових намена посебно треба имати у виду све прописе који се тичу државне помоћи.

Субвенције у 2024. години биће у оквиру утврђених лимита.

Група конта 48 –Приликом планирања наведених расхода, треба имати у виду да се услед недовољног износа средстава на економској класификацији 483 – Новчане казне и пенали по решењу судова, иста повећава смањењем осталих економских класификација, на којима је, због наведеног, неопходно прилагодити преузимање обавеза, како би се на тај начин спречило стварање доцњи. Дотације невладиним организацијама у 2024. години могу бити планиране на нивоу у 2023. години.

Класа 5 - Издаци за нефинансијску имовину Набавке административне, канцеларијске опреме, аутомобила и осталих основних средстава за редован рад потребно је планирати уз максималне уштеде, тако да се само врше набавке средстава неопходних за рад.

Предност у планирању нових капиталних пројеката на извођењу радова дати онима који су спремни за реализацију (који имају пројектно- техничку документацију, грађевинску дозволу као и документацију неопходну за спровођење поступка јавне набавке).

У складу са горе наведеним фискалним правилима у Буџету општине Босилеград планиране су плате до дозвољеног нивоа за исплату у складу са чланом 40. Закона о буџету Републике Србије за 2024.годину

Б. Буџетска процедура за доношење буџета општине Босилеград за 2024.годину започета је израдом Упутства за припрему буџета општине Босилеград за 2024. годину и пројекција за 2025 и 2026. годину, које је достављено директним и индиректним буџетским корисницима 24. Јула 2023. године. Основни параметри за израду смерница Нацрта буџета општине Босилеград за 2024. годину и пројекција за 2025 и 2026. годину. годину су јединствени за све кориснике буџета. Истовремено, корисник буџетских средстава, као активан учесник у планирању, зна да су и остали учесници учествовали у постуку планирања под једнаким условима – од рокова за израду планова, инструкција које су јединствене, до основних планских параметара који се, такође, јединствено примењују.

Упутство за припрему буџета, буџетски корисници општине Босилеград добили су у складу са буџетским календаром, односно 24 јула 2023. године. Упутство је урађено на бази Фискалне стратегије и достављања Упутства од стране Министра

Планирање прихода и примања, расхода и издатака је у складу са прописаном економском, организационом и функционалном класификацијом.

Економска класификација расхода и издатака приказује појединачна добра и услуге и извршене трансфере плаћања.

Организациона класификација исказује издатке по буџетским корисницима.

Функционална класификација исказује издатке по функционалној намени за одређену област и независна је од организације, коју та функција спроводи.

У складу са Законом о буџетском систему сви буџетски корисници од доношења закона о буџету Републике Србије и одлука о буџетима локалне власти за 2024. годину исказиваће свој буџет на програмски начин. Министарство финансија, у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина и Пројектом за боље услове пословања УСАИД-а, припремило је Упутство за припрему програмског буџета. У овом Упутству у анексу 5 се налази униформна програмска структура за јединице локалне самоуправе у делу програма и програмских активности, а по потреби јединице локалне самоуправе утврђују додатне програмске активности и пројекте у складу са својим специфичним надлежностима и својим стратешким плановима и циљевима.

Издаци буџета општине Босилеград планирани су тако да се обезбеди у буџетској години редовно сервисирање обавеза према свим корисницима буџета.

Доношењем Буџета општине Босилеград за 2024. годину, обезбеђује се финансирање функција и послова из надлежности општине Босилеград.

Један од основних принципа, на којима се заснива буџетски систем, је принцип “брuto” буџета. Сви приходи, било да су остварени наплатом пореза, такса, накнада и другог облика јавних прихода, као и приходи остварени изворним активностима буџетских корисника (државних органа и јавних служби) улазе у буџет са којим се извршавају расходи.

- Законом о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, број 91/2019), утврђена је обавеза да се донесе план јавних набавки за добра, услуге и радове, на које се Закон односи. Наиме, прописани су услови за почетак поступка јавне набавке:

- 1) да је набавка предвиђена у плану набавки,
- 2) да су за ту набавку планирана средства.

План набавки доноси сваки корисник буџетских средстава за своје набавке.

Процедура треба да почне чак и пре утврђивања Предлога финансијског плана за наредну буџетску годину, обзиром да План набавки треба да буде основ за формирање захтева за текуће финансирање.

Практично, процес планирања јавних набавки, прати планирање буџета све до његовог доношења.

ПРИХОДИ

Овом Одлуком уређују се укупни приходи и примања и укупни расходи и издаци из буџета СО Босилеград за 2024.годину у износу од **815,189,744.00 динара**, (у даљем тексту:буџет), њено извршење, обим задуживања за потребе финансирања дефицита и конкретних пројеката, управљање јавним дугом, коришћење донација, коришћење прихода од продаје добара и услуга буџетских корисника, права и обавезе корисника буџетских средстава.

План примања буџета, сачињен је на бази :

- остварених примања буџета општине Босилеград у 2023. години;
- процене остварења прихода до краја 2023. године;
- пројекције кретања најважнијих макроекономских показатеља у Републици Србији у 2024. години;
- по основу уговора о додели бесповратних средстава са вишим нивоима власти на основу мишљења ОВ.

711000 Порези на доходак и добит и капиталне добитке 92,227,000.00 динара . Сматрамо да овај планирани износ је реалан узимајући у обзир реализацију истих у претходној години уз реално повећање броја запослених на територији општине, као и повећање прихода од са мосталних делатности.

713000 Порез на имовину 29,902,000.00 динара, планирани износ је већи у односу на претходну годину али реално је очекивати по основу пореза обвезника који воде пословне књиге на основу података ЛПА

714000 Порез на добра и услуге 4,650,000.00динара на прошлогодишњем нивоу

716000 Други порези 12 000 000,00динара- исти су планирани на прошлогодишњем нивоу

732000 Донације од међународних организација 4,769,924.00динара већ постоји закључен уговор из 023. године

733000 Трансфери од других нивоа власти 505,971,667.00од тога: планирани су на основу извршења претходне године и пројекције за 2024 на основу предлога Извршних органа

733151 Текући ненаменски трансфери од Републике у корист општина 451,936,160.00451,936,160.00динара и остатак за

733154 Текући наменски трансфери , у ужем смислу, од Републике у корист нивоа општина

733154 Текући наменски трансфери , у ужем смислу, од Републике у корист нивоа општина- за припремни предшколски програм

733251 Капитални наменски трансфери , у ужем смислу, од Републике у корист нивоа општина .

741000 Приходи од имовине 15,217,000.00динара, планирани су у мањем обиму у односу на прошлогодишњи ниво.

742000 Продаја добара и услуга 65,058,584.00 динара – приходи планирани су у мањем обиму у односу на прошлогодишњи буџет,

Од тога 920.884,00 динара сопствени приходи Установа културе. Ова врста прихода планирана је у већем обиму у односу на претходну годину

743000 Новчане казне за прекршаје 200 000,00 динара реално планирани на основу извршења у прошлој години (одступање се јавља због укидање прхода од новчаних казни за прекршаје)

744000 Добровољни трансфери од физичких и правних лица сопствени приходи Установа културе

813,108.00 динара планирани су у већем обиму у односу на 2023.г, али пошто је повећан број културних садржаја и манифестација, реално је и очекивати и веће приходе.

745000 Мешовити и неодређени приходи 1.950.000,00 динара реално су планирани узимајући у обзир извршење истих у претходној години

Од тога 250.000,00 динара сопствени приходи Установа културе.

РАСХОДИ

Приликом утврђивања потребних средстава, по појединим корисницима буџетских средстава, пошло се од предлога финансијских планова корисника и детаљне анализе захтева, уважавајући приоритетне активности, које су узете у обзир, у процедури планирања буџета за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину. При изради финансијских планова директних и индиректних буџетских корисника, пошло се од утврђеног обима средстава, односно лимита.

Расходи буџета, планирају се и извршавају, на основу система јединствене буџетске класификације, која обухвата економску класификацију расхода и издатака, организациону класификацију, функционалну класификацију, програмску класификацију и класификацију према изворима финансирања.

Укупни расходи и издаци за набавку нефинансијске имовине у износу од **815,189,744.00 динара**

Планирана средства одређена корисницима буџета општине Босилеград у 2024. години, по економској класификацији и њихово структурно учешће у укупним расходима уз образложење садржаја појединих економских класификација

Сходно члану 29. Закона о буџетском систему, буџет се припрема и извршава на основу система јединствене буџетске класификације. Ради разумевања садржаја, ближе се образлажу поједине економске класификације, и то:

Расходи за запослене

. Плате запослених планиране су у складу са Упутством за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину са пројекцијама за 2025 и 2026. годину.

411000 - плате, додаци и накнаде запосленима 138,303,836.00 дин.

плате по основу цене рада, прековремени рад, ноћни рад, минули рад;

Плате и друга примања изабраних, постављених и именованих лица, запослених у јединицама локалне самоуправе, као и запослених у установама, уређене су законима, одлукама, правилницима, закључцима и појединачним колективним уговорима, и то:

- Закон о платама у државним органима и јавним службама ,

- Законом о раду ,

- Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима ,

- Уредбом о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима,

- Одлука о платама изабраних, именованих и постављених лица и накнадама одборника и чланова радних тела Општине и Скупштине општине Босилеград

- Појединачним колективним Уговором о зарадама, накнадама и другим примањима у Установи, чији је оснивач општина.
Маса средстава за плате је планирана у већем обиму због дозвољеног повећања зарада запослених у 2024.г и повећаног броја запослених за које је дата сагласност за ново запошљавање, такође одступање се јавља и због већег повећања минималне зараде од 10% тј. 17,8%

412000 - социјални доприноси на терет послодавца 20,953,037.00 дин.

допринос за пензијско, инвалидско осигурање, за здравствено осигурање; Маса средстава за доприносе је планирана у већем обиму због дозвољеног повећања зарада запослених у 2024.г

Остале расходе за запослене чине:

413000 - накнаде у природи 150.000,00 дин.

превоз на посао и са посла и остале накнаде у природи, ова врста прихода је реално планирана узимајући у обзир извршење у претходној години

414000 - социјална давања запослених 1,541,000.00дин.

боловања преко 30 дана, породилска боловања, отпремнина код одласка у пензију, отпремнина у случају смрти запослених или чланова породице, помоћ у медицинском лечењу и остале помоћи запосленим радницима. Расходи су планирани у већем обиму у односу на претходну годину, због отпремнина запослених који то право стичу у 2024. години

415000 - накнаде за превоз на посао запослених 2,185,000.00 дин. Реално је планирана у овој години на основу извршења истих у претходној години и исплате трошкова превоза на посао и са посла запосленима код ибк код којих до сада није вршена исплата..

416000 - остали посебни расходи 5,250,400.00дин.

Накнада за рад у комисијама за запослене у ОУ, за исплату јубиларних награда за 2024. годину. Исти су планирани на основу извршења из претходне године и процене потребних средстава за јубиларне награде за запослене који стичу то право у 2024.години.

Коришћење услуга и роба

Ова врста расхода обухвата следеће трошкове:

421000 - стални трошкови 42,387,098.00дин

трошкови платног промета, трошкови банкарских услуга, трошкови електричне енергије, трошкови огревног материјала, услуге водовода и канализације, димничарске услуге, телефонске услуге, осигурање имовине, осигурање запослених, закупи и тд.

На овој позицији су планирани и трошкови платног промета за буџет, које Управа за трезор, по тарифи, редовно наплаћује; Планирани су у већем обиму од прошлогодишњег нивоа јер су повећане цене ових услуга и енергената поготово цене огревног дрвета електричне енергије, а поготово услуге одржавања чистоће на јавним површинама др

- 422000 - трошкови путовања 1,819,128.00 дин**
 трошкови дневница (исхране) на службеном путу у земљи, трошкови смештаја на службеном путу, превоз на посао и са посла, накнада за употребу сопственог аутомобила у службене сврхе, дневнице за службено путовање у иностранство; Сматрамо да су ови трошкови реално планирани , јер извршење у претходној години није реалан показатељ као основ за полазак планирања, јер због пандемије 90 % свих путовања је отказано . Скоро сви семинари , па чак и састанци су одржавани онлајн, а културне манифестације су биле отказане.Исти су планирани у мањем обиму у односу на претходну годину.
- 423000 - услуге по уговору 48,461,936.00дин.**
 израда софтвера, услуге одржавања рачунара, образовање и усавршавање кадрова, котизација на семинарима, билтени, часописи и публикације, услуге информисања јавности, услуге рекламирања, објављивање тендера, услуге ревизије, услуге вештачења услуге саветника, угоститељске услуге, поклони, , накнаде члановима Општинског већа, утврђене у Одлуке о платама изабраних, именованих и постављених лица и накнадама одборника и чланова радних тела Општине и Скупштине општине Босилеград, приправницима волонтерима идр. планиране су у већем обиму због неизмирених обавеза из претходне године- правне услуге –заступање пред домаћим судовима идр., али у дозвољеним оквирима до 8,3%
- 424000 - специјализоване услуге 19,805,098.00дин**
 Услуге културе, услуге спорта, услуге очувања животне средине, геодетске услуге, услуге пројектовања и надзора, санитарни прегледи, одводњавање, уништавање коровског биља, одвођење сувишних атмосферских вода, уређење паркова и депонија, као и услуге зоохигијенске службе. Исти су планирани у већем обиму у односу на претходну годину из разлога што до сада трошкове зимског одржавања путева било је планирано у оквиру конта 425, по налогу ДРИ убудуће ова врста трошка планираће се у оквиру конта 424.
- 425000 - текуће поправке и одржавања 81,340,500.00 дин.**
 трошкови свих текућих поправки и одржавања основних средстава у функцији, као и атарских путева .Износ је у мањем обиму у односу на 2023. Годину из претходно наведених разлога код конта 424
- 426000 - материјал 14,547,079.00 дин**
 канцеларијски материјал, униформе и заштитна одела, стручна литература за редовне потребе запослених, гориво и мазиво за путничка возила, материјал за одржавање хигијене итд, материјал за одржавање локалних и некатег.путева.Количине нису повећане, већ због повећања цене намирница и горива ова врста трошка је повећана.
- 451000 - Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, 21,048,137.00дин.**
 обезбеђена су средства за текуће субвенције ЈП „Услуга“ и ЈП Ветеринрска амбуланта Босилеград, планирана су у истом обиму у односу на претходну годину.
- 454000 - Субвенције пољопривредним газдинствима- плаћање рачуна стручних служби за обраду података уматичене стоке који су до сада вршени са другог конта**
- 463000 - Трансфери осталим нивоима власти 162,309,749.00дин.**

Обезбеђена су средства по основу материјалних расхода за индиректне кориснике буџета Републике Србије, и то за основно образовање 25.400.000,00 динара, средње образовање 6,480,840.00 динара, за Центар за социјални рад 130.228.909 и Дому ученика 2 9510.00,00 динара . Трошкови за финансирање расхода школа су повећани због повећања цене енергената струје огревног дрвета и превоза запослених на посао и са Исти су планирани у већем обиму у односу на претходну годину из разлога што до сада трошкове ЈНП коју исплаћује ЦЗР било је планирано у оквиру конта 472, по налогу ДРИ у будуће ова врста трошка планираће се у оквиру конта 463.

464000 - Дотације организацијама обавезног социјалног осигурања 8,400,000.00дин.
за реализацију Програма НЗС општинеБосилеград за 2024. годину
Дом здравља „Босилеград“ и апотека Врање организациона јединица Босилеград.
Трошкови су планирани на прошлогодишњем нивоу

472000 - накнада за социјалну заштиту из буџета 13,251,000.00дин.

и то за следеће намене: Дому ученика и за реализацију пројекта енергетска санација стамбених зграда и породичних кућа средства за суфинансирање. Иначе средства су у далеко мањем обиму у односу на претходну годину из разлога наведених код групе конта 463.

481000 - Дотације невладиним организацијама 66,769,749.00дин.

У овом делу расхода планирана су средства за дотације навладиним организацијама, која ће бити распоређена у складу са Одлуком о финансирању и суфинансирању програма рада и пројеката удружења, Поред расхода за наведене дотације на овој економској класификацији у буџету су приказане још и : дотације политичким странкама, дотације верским заједницама, дотације за рад Црвеног крста (у складу са Законом о Црвеном крсту.Прошлогодишње извршење није реалан показатељ као полазна основа за планирање ову врсту расхода, јер већина пројеката НВО , поготово удружења из области спорта због пандемије нису могли у целости реализовати своје пројекте. Такође у 2024 години у којој се спроводе локални избори планирана су средства у складу са законом за изборну кампању.

482000 - Порези, обавезне таксе и казне наметнуте од једног нивоа власти другом 736,500.00дин.

У складу са новим контним оквиром, планирани су и остали видови пореза и такси, сходно законским прописима, као и накнада за одводњавање које сувеће у односу на претходну годину

483000 - Новчане казне по решењу судова 418,000.00дин.

на овој позицији су планирана средства за казне по решењима судова, највећим делом код Општинске управе и Центра културе Босилеград у односу на претходну годину планирана су у мањем обиму иако постоје индиције да ће бити овај износ недовољан до краја текуће године.

484000 - Накнада штете од елементарних непогода 3,655,678.00 дин.

Планирана су средства добијена за накнаду штете услед елементарних непогода и накнаду штете од дивљачи ради се о пренетим неутрошеним средствима из ранијих година

499000	- Средства резерви	
	За сталну буџетску резерву , планиран је износ од 100 000,00 динара , или, у складу са чланом 70. Закона о буџетском систему.	
	За недовољно планиране или непредвиђене расходе, за текућу буџетску резерву , планиран је износ од 8,000,000.00 динара , у складу са чланом 69. Закона о буџетском систему.	
511000	- Зграде и грађевински објекти	136,085,294.00дин.
	капитално одржавање зграда и грађевинских објеката	
	У складу са чланом 28. Закона о буџетском систему, у општем делу буџета, поред осталог потребно је дати преглед планираних капиталних издатака буџетских корисника за текућу и наредне две буџетске године. На основу тога, у Одлуци дат је детаљни приказ, како планираних износа у 2024. години, тако и пројекција за 2025. и 2026. годину, које су дате само за капиталне пројекте чија реализација траје дуже од годину дана и чији је век трајања, тј. коришћења дужи од пет година, а на предлог стручних служби, у већини случајева ради се о започетим пројектима за које су већи део средстава обезбеђена ову чуњеницу потврђује и висина пренетих и неутрошених наменских средстава из претходних година	
512000	- Машине и опрема	16,832,525.00дин
	Обезбеђена су неопходна средства за набавку основних средстава за редован рад, који се не сматрају капиталним инвестицијама у смислу вишегодишњих пројеката.	
514000	Култивисана имовина	300 000,00дин
515000	- Средства за нематеријалну имовину	225,000.00 дин
	(набавка књига у Библиотеци и софтвера	
541000	- Набавка земљишта	294.000,00дин.
	куповину грађевинског земљишта	
	и куповину парцела за решавање и просецање нове улице	

Буџет општине Босилеград за 2024. годину реализоваће се у складу са годишњим финансијским плановима прихода и расхода буџетских корисника, а којима се средства планирана у буџету распоређују и исказују по ближим наменама, на које сагласност дају Општинско веће, односно Скупштина општине Босилеград, у складу са наведеном Одлуком о буџету општине Босилеград за 2024. годину.

У складу са Законом о буџетском систему сви буџетски корисници од доношења Закона о буџету РС и одлука о буџету локалне власти за 2024. годину, исказују свој буџет на програмски начин. У складу са Упутством за припрему програмског буџета, утврђена је листа униформних циљева и индикатора, чијом се применом пружају подаци о општим достигнућима програма и програмских активности. Обавеза је јединица локалне самоуправе и да прате и извештавају о вредностима које се мере утврђеним униформним индикаторима.

До 2024. године предвиђено је било да се заокружи процес постепеног увођења родно одговорног буџетирања за све буџетске кориснике на свим нивоима власти, сходно члану 16.став 1.Закон о изменама и допунама ЗБС. На основу става 2. Овог члана Начелник ОУ донео је План увођења родно одговорног буџетирања у поступак припреме доношења Одлуке о буџету општине.

С тога је у члану 7 Одлуке о буџету дата рекапитулација циљева и индикатора по програмима, програмским активностима и пројектима планираним Одлуком о буџету општине Босилеград

за 2024. годину и родно одговорно буџетирање код директног буџетског корисника Општинска управа- у оквиру програма 14 канцеларија за младе, индиректног буџетског корисника Предшколско образовање и корисника Основно образовањеи Центра за социјални рад.

Овом одлуком буџетски дефицит је у већем обиму од законски дозвољеног од 10% који ће бити финансиран из пренетих и неутрошених наменских средстава из ранијих година. Средства су намењена за финансирање капиталних пројеката и обезбеђена су из динација и Наменских трансфера од стране Републике у корист општина.

Пошто се одлука о буџету доноси пре завршетка календарске године могуће је да ће до краја године већи износ бити потрошен (плаћене ситуације добављачима)апропријације у одлуци о буџету за 2023.г нису умањиване за ове пројекте, иакосу планиране и у 2024.г

Самим тим могуће је да неће бити потребе за тражење сагласности за буџетски дефицит у јануару, већ да ће мо ребалансом умањити ПНС, ако иста буду утрошена у 2023.